

DEMOCRATIE

Er bestaat een variëteit, of beter gezegd een kakofonie⁷ aan definities van democratie. Die definities gaan over het volk, zelfbestuur, over de staatsstructuur, over de omgang met macht, over democratie als een waardensysteem, over het streven naar rechtvaardigheid en over de omgang met conflicterende waarden.⁸

Er zijn dan ook diverse vormen van democratie te onderscheiden. Ik noem er hier slechts drie:

- *Electorale* democratie, waarbij het gaat over stemmen, representatie, open en eerlijke verkiezingen.
- *Directe* democratie, waarbij burgers direct betrokken zijn in de besluitvorming, zoals bijvoorbeeld via referenda.
- *Participatieve* democratie, waarbij burgers wordt gevraagd mee te praten en mee te denken in een burgerpanel of bij inspraakavonden.

In deze vormen van democratie gaat het vooral over besluitvorming en de invloed van burgers daarop.⁹ We missen dan nog het liberale,

7 Na het uitspreken van het woord 'kakofonie', volgt een orgelimprovisatie op het woord 'kakofonie' door organiste Kirstin Gramlich.

8 Democratie wordt ook gepresenteerd als een 'essentially contested'-concept binnen de politicologie en de filosofie (Gallie, 1956; Collier et al., 2006). Er bestaan tal van definities en zienswijzen. Behalve veranderingen door de tijd zijn er internationaal veel discussies te lezen over wat we nu daadwerkelijk kunnen verstaan onder democratie (zie Coppedge et al., 2011). Autocratische regimes herdefiniëren de betekenis van democratie door bijvoorbeeld te spreken van 'managed democracy', 'democracy with socialist characteristics of illiberal democracy' (Honingsh & Van Ham, 2024).

9 Michels & Binnema (2019) en Binnema & Michels (2021).